

LIZDA prasība:

10. Attālināto mācību/darba laikā nodrošināt pedagogiem metodisko atbalstu, profesionālās supervīzijas, valsts apmaksātas psihologu konsultācijas, IKT, programmu iegādes izdevumu kompensēšanu, siekalu testu veikšanu Covid-19 izplatībai palielinoties attiecīgajā pašvaldībā. Vai un kad būs kompensācijas, kas tika izskatītas Saeimas Budžeta, finanšu un nodokļu komisijā?

IZM atbilde uz LIZDA prasību:

Lai novērtētu pedagogu veikto ieguldījumu un kompensētu darba specifiku attālinātā mācību procesa nodrošināšanā, ministrija ir radusi iespēju veikt finansējuma pārdali 1,1 milj. euro apmērā no sava budžeta. Tādējādi līdz šī gada beigām pedagogi, kuri īsteno attālināto mācību procesu, saņems piemaksas par papildus veikto darbu. Nepieciešamā finansējuma pārdale š.g. 17. novembrī atbalstīta MK sēdē. Kritērijus piemaksu piešķiršanai izstrādās katra izglītības iestāde, ņemot vērā pedagogu tiešsaistē novadīto stundu skaitu, atgriezeniskās saites nodrošināšanu, sadarbību ar vecākiem un citus aspektus. Kritēriji jāaskaņo ar izglītības iestādes padomi. Piemaksas paredzētas vispārējās izglītības iestāžu 7.-12. klašu pedagogiem, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmu pedagogiem, kā arī 1.-6. klašu pedagogiem, kuri 2020./2021. mācību gadā īsteno attālināto mācību procesu. Vienlaikus informējam, ka projekta "Pumpurs" ietvaros pedagogiem tiek nodrošinātas supervīzijas izglītības iestādēm, kas iesaistītas projektā. Supervīzijas notiek arī šobrīd attālināti, lai būtu pieejamas arī ārkārtas situācijas laikā. Katrai projektā "Pumpurs" iesaistītajai izglītības iestādei ir plānotas divas supervīzijas.

LIZDA komentārs par IZM sniegto atbildi:

MK 2020. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" un MK 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr. 655 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" ne tikai nosaka attālināto mācību nodrošināšanu un organizēšanu, bet arī uzliek pienākumu darba devējam (šajā gadījumā – izglītības iestādei) atbilstoši iespējām un darba specifikai veicināt attālinātā darba veikšanu (MK noteikumu Nr.360 6.9.apakšpunkts) vai pat nodrošināt darbiniekiem attālinātā darba iespējas, ja darba specifika to pieļauj un darbiniekam ir iespējas mājās pilnvērtīgi veikt darba pienākumus (MK noteikumu Nr.655 5.35.1 apakšpunkts). Ņemot vērā, ka pedagogam ir ne tikai jāuzturas izglītības iestādē, kura, iespējams, var nodrošināt to, ka pedagogam nav jābūt kontaktā ar citiem darbiniekiem, bet arī jānokļūst līdz izglītības iestādei (pilsētās pārsvarā tomēr ar sabiedrisko transportu), tad ir būtiski ņemt vērā to, ka, ja mācības jau tiek nodrošinātas attālināti, tad tomēr pedagogs būtu jāatbalsta un jānodrošina attālinātā darba procesa izvēle, lai maksimāli samazinātu iespēju inficēties ar Covid-19.

Pat ja izglītības iestādei ir visas iespējas nodrošināt Covid-19 ierobežošanas ieteikumu izpildi, ļaujot pedagogam strādāt attālināti, tad retos gadījumos ir iespēja pedagogu nodrošināt ar resursiem, kā to nosaka Darba likuma 51.panta otrā daļa, proti, darba devējam ir pienākums nodrošināt tādu darba organizāciju un darba apstākļus, lai darbinieks varētu izpildīt viņam noteikto darbu, kas nozīmē to, ka darbiniekam darba pienākumu veikšanai nav pienākums izmantot savus instrumentus un iekārtas, tajā

skaitā arī datoru, mobilo telefonu, printeri, galdu, krēslu, interneta un telefona pieslēgumus. Tāpat izglītības iestādēm ir sarežģīti nodrošināt Darba likuma 76.panta pirmā daļas prasību izpildi, kas nosaka, ka darba devējam ir pienākums atlīdzināt tos darbinieka izdevumus, kuri atbilstoši darba līgumiem nepieciešami darba veikšanai vai arī ir radušies ar darba devēja piekrišanu, jo šādas izmaksas nav paredzētas izglītības iestādes un arī pašvaldības budžetā. Plānotie grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” paredz, ka no 2021.gada 1.janvāra darba devējs var neaplikt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli izdevumus, kas radušies attālinātā darba procesā, ja tie nepārsniedz 30 EUR, bet tas, ka šobrīd šāda norma nav spēkā nenozīmē to, ka darba devējam nav jāpilda Darba likuma prasības par izdevumu kompensēšanu, šobrīd šie izdevumi tiek aplikti ar nodokli. Papildus šiem izdevumiem, pašvaldībai vai izglītības iestādei ir jārēķinās ar to, ka tajā darba vidē, kurā tiek veikts attālinātais darbs, ir jāveic Darba aizsardzības likuma prasībām atbilstošs darba vides risku izvērtējums, kas arī papildus prasa gan cilvēkresursus, gan finanšu resursus.

Eiropas Sociālā fonda projekts “Pumpurs” (Nr.8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”), kas nodrošina supervīzijas pedagogiem, tiek realizēts gandrīz 500 skolās. Tomēr tās nav visas izglītības iestādes, turklāt projekta ietvaros nodrošinātais supervīziju skaits (divas supervīzijas katrai izglītības iestādei) ir nepietiekams, lai nodrošinātu pietiekamu psiholoģisko atbalstu pedagogiem Covid – 19 krīzes laikā.

LIZDA rosina novirzīt daļu Covid-19 seku mazināšanas finansējuma, lai nodrošinātu pedagogiem supervīzijas un psihologu konsultācijas, lai mazinātu pedagoģu profesionālo izdegšanu. Saskaņā ar MK 2020. gada 20.maija noteikumiem Nr.278 “Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai” viena no trīs Covid-19 seku mazināšanas programmas mērķu tematiskajām jomām ir tautsaimniecība un sabiedrības labklājība, tostarp ekonomikas noturība pret epidēmijām un pandēmijām un pēckrīzes attīstības iespējas, sabiedrības uzvedības modeļi un psiholoģiskā noturība krīzes apstākļos, kā arī izglītības nozares un vērtību transformācija (5.3.apakšpunkts). Viens no MK 2020. gada 20.maija noteikumos Nr.278 “Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai” norādītajiem uzdevumiem, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, ietver rekomendāciju un vadlīniju izstrādi psiholoģiskās noturības stiprināšanai, deviantas vai paškaitējošas uzvedības veidošanās risku mazināšanai un izdegšanas novēršanai noteiktām sabiedrības grupām pandēmijas un pēcpandēmijas apstākļos (6.5.apakšpunkts). Taču IZM uzsver, ka supervīzijas un psihologa konsultācijas vai cita veida atbalsts, kas mazinātu profesionālo izdegšanu pedagogiem pieejams tikai projektā Pumpurs iesaistīto izglītības iestāžu pedagogiem.